

Биз тең мүмкүнчүлүккө жана жакшы келечеккебиз!

№ 2
Октябрь 2008

МААЛЫМАТ БЮЛЛЕТЕНИ

Бюллетень "КРдагы Мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды жана алардын үйбүлөсүн колдоо" ХелсПром долбоорунун алкагында Биг Лотери Фондунун каражатынын эсебинде чыгарылат

Supported by
 The National Lottery®
through the Big Lottery Fund

Мазмуну:

- Устүбүздөгү жылдын сентябрь айында Кыргызстанга иш сапар менен ХелсПром өкүлдөр тобунун келиши
- Долбоордун (проекттин) жаңылыктары
- Мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын эл аралык конференциясы Бишкекте болду
- Бишкекте мүмкүнчүлүгү чектелген балдардын ата-энелери үчүн долбоорлорду (проекттерди) иштеп чыгуу боюнча тренинг болду
- Парламент депутатынын, өлкөбүздүн жаратылышы көрсөтүлгөн жарнак учурунда, аны социалдык көрмө тасмалар менен алмаштыруу боюнча сунушу
- Кыргызстан мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын укугун коргоо жөнүндөгү мыйзамдарды кабыл алууну создуктуруп жатат
- Үйбүлөлүк кодекске баланын укугу жана ата-энелердин милдеттери жөнүндө жоболор киргизилди
- Кыргызстанда үй-бүлөнү жана балдарды колдоочу 55 бөлүмдөр ачылат
- Японияга жана Пакистанга окуу боюнча ишсапар
- Ошто аймактагы биринчи тифлобөлмө ачылды
- Майыптыгы бар өспүрүмдөрдүн профессионалдык шыкка үйрөнүүсү
- Чуй облустук мүмкүнчүлүгү чектелген балдардын жана өспүрүмдөрдүн "Максат" реабилитациялык Борбору
- Бишкек көчөлөрүндөгү тосмолорду бузуучулар
- Өзбекстанда майыптардын мүмкүнчүлүктөрүн эске албай туруп имараттарды курууга тыюу салынды
- Пекиндеги параолимпиялык оюндар
- ПРООНдун жаштар үчүн, жаштар жөнүндө фотоконкурс
- Гранттар

Дарек: Бишкек ш., Көк-Жар кичирайону, үй. 1, ж/п 4, Тел./факс (0312) 517634, ardi.kyrgyzstan@gmail.com

Үстүбүздөгү жылдын сентябрь айында Кыргызстанга иш сапар менен ХелсПром өкүлдөр тобунун келиши

Кыргызстанда үстүбүздөгү жылдын 22синен 26 сентябрына чейин "КРдагы мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды жана алардын ата-энелерин колдоо" Биг Лотери Фондунун колдоосу менен ХелсПром (HealthProm) долбоорунун (проекттинин) алкагында ХелсПром өкүлдөр тобунун экинчи иш сапары болуп өттү. Бул жолу аны, программанын менеджери - Татьяна Буйновская жана долбоордун (проекттинин) жетектөөчү экспертти Джонатан Уоткинс алып барышты. Бул кыска мөөнөттө алар өздөрүнүн шериктештери – Бишкектеги Майып балдардын ата-энелеринин Ассоциациясы (АРДИ) жана Бөкөнбаевадагы "Шоола Көл" менен жолугушуп, алар менен долбоорду ишке ашыруунун жетишкендиктери жана көйгөйлөрү жөнүндө талкууларды жүргүзүштү, жана ошондой эле кийинки жылдын жазына чейинки иш планын карап чыгышты. Боконбаевада ата-энелер менен жолугушуулар болду, алар ачыла турган борборго өздөрүнүн колунан келе турган жардамдарын сунуш кылышты.

Мындан башка, британиялык өкүлдөр тобу Бишкектеги жана Боконбаевадагы мамлекеттик структуранын, медициналык жана билим берүү мекемелеринин өкүлдөрү менен жолугушту, ошондой эле массалык маалымат каражаттарынын (ММК) жана коомдук уюмдар өкүлдөрү, анын ичинде Социалдык Кызматкерлердин Ассоциациясы менен пикир алмашышты. Жолугушууларда мамлекеттик структуралар менен кызматташуунун зор маанилүүлүгү белгиленип өттү. Алар долбоордун (проекттин) алкагында чагылдырылып жана мыйзам ченемде иштей турган, реабилитациялык борбордун мындан ары өнүгүшүнүн жана туруктуулугунун салымы катары белгиленди.

Мамлекеттик структуранын өкүлдөрү жана ата-энелер менен жолугушуу учурунда, долбоордун (проекттин) программдык менеджери-Татьяна Буйновская, "долбоорго бийлик өкүлдөрүн тартуу менен бирге, бизге ата-энелердин катышуусу өтө керектигин баса көрсөтөбүз, ошондо гана, келечекте долбоордун алкагында ачыла турган борборлордун туруктуулугуна толук ишене алат элек"-деди.

Долбоордун (проекттин) жаңылыктары

"КРдагы Мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды жана алардын үйбүлөсүн колдоо" Биг Лотери Фондунун каражатынын эсебинде чыгарылган ХелсПром долбоорунун (проект) алкагында "Моя Семья" АОсу Бишкекте жана Боконбаевада ушул жылдын сентябрь-октябрь айларында ата-энелерге, адистерге жана МЧ балдарга фокус-топторун өткөрүштү. Андан башка шериктер борбордун иш-аракетине кандай болсо да тартыла турган ата-энелерди жана МЧ балдарды анкеттөө жүргүзүштү. Изилдөөнүн жыйынтыгы келээрки жылдын башында белгилүү болот

АРДИ де Ага хан Фондду каржылаган, АЦПГО долбоорунун алкагында уюштурулган аудиттен ийгиликтүү өткөндүгү үчүн тастыктама тапшырылды. Анын жыйынтыгы боюнча Ассоциациянын кызматкерлери жана волонтерлору Стратегиялык пландаштыруу тренингине катышышты жана АРДИнин стратегиялык иш планын иштеп чыгышты.

Жергиликтүү Күн-Чыгыш айыл өкмөтү жана Алтымышбаев атындагы орто мектебинин жардамы аркылуу "Шоола-Көл" келечектеги борбордун имаратын табышты, азыр анда ремонт иштери жүрүп жатат. Азыркы учурда АРДИ Бишкектеги борбор үчүн имарат издешүүдө, буга жергиликтүү бийлик органдары дагы тартылган. Жергиликтүү бийлик органдары менен кызматташуу-долбоордун (проекттин) туруктуулугунун бирден-бир маанилүү фактору болуп саналат.

Майыптар маселеси менен, жана ошондой эле ММК боюнча иштей турган уюмдардын маалыматтык базасы даярдалууда. Бул маалыматтык базалар кийинчерээк, майыптар тармагы жактан иштеген, уюмдарга бекер таркатылып турат. Ушуга байланыштуу, тийешелүү уюмдардын байланыш маалыматтарын берген окуучулар жана коллегаларга ыраазычылыгыбызды билдирет элек.

Мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын эларалык конференциясы Бишкекте болду

Бишкекте 21нен 24- октябрга чейин "Мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын уюмдарынын потенциалдарын өнүктүрүү" Эларалык конференция (CDSHOD) болду. Кыргызстандагы Япон Эларалык кызматташтык агенттигинин (JICA) пресс-кызматы билдиргендей, CDSHODнын максаты Борбордук Азиядагы өлкөлөр арасында, өзгөчө мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын уюмдарынын, тармактарын жана кызматташтыгын өнүктүрүү.

"Мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын өз ара көмөктөшүү уюмдарынын потенциалын өнүктүрүү" (CDSHOD) конференциясын уюштуруучулар төмөндөгүлөр болушту: Кыргызстандын эмгек жана социалдык жактан өнүктүрүү министрлиги, Азия жана Тынч

Океан өлкөлөрүнүн мүмкүнчүлүгү чектелген жарандар үчүн өнүктүрүү боюнча Борбору (APCD), Япон Эл аралык кызматташтык агенттиги (JICA) жана Азия жана Тынч Океан үчүн Экономикалык жана социалдык комиссия БУУ (ООН) (UNESCAP).

Бул форумга бардык Борбордук Азия өлкөлөрүнүн мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын уюмдарынын 40ка жакын өкүлдөрү катышты, 15 өкмөттүк расмий жарандар жана БУУ (ООН) өкүлдөрү жана 30дан ашуун Кыргызстандан, Казахстандан, Өзбекстандан, Тажикстандан, Түркмөнстандан, Пакистандан, Таиланддан, Филиппинден жана Япониядан байкоочулар, ошолордун ичинде аймактардагы ар кандай эларалык уюмдардын (АБР, Евразия, Уорлд Вижн, Сорос Фондду, ХелсПром, ЭвриЧайлд) өкүлдөрү катышышты.

Бул конференциянын жыйынтыгы болуп, мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын уюмдарынын Борбордук Азия тармагынын түзүлүшү жана аймактардагы өлкөлөрдүн өкмөттөрүнө майыптык тармактагы маселелерди чечүүдө көмөк көрсөтүү боюнча кайрылууну кабыл алуу болду. Аталган тармактын координациялык комитети Бишкектеги ресурстук борбордо жайгашат.

Бишкекте мүмкүнчүлүгү чектелген балдардын ата-энелери үчүн долбоорлорду (проекттерди) иштеп чыгуу боюнча тренинг болду

"КР дагы Мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды жана алардын үйбүлөсүн колдоо" Биг Лотери Фондунун каражатынын эсебинде чыгарылган ХелсПром долбоорунун (проект) алкагында " Долбоор (проект) иштеп чыгуу жана грантка табыштама толтуруу " аттуу эки күндүк тренингди, 10-11 октябрда АРДИнин офисинде, Майып Балдардын Ата-энелеринин Ассоциациясы (АРДИ) уюштурушту. Ага, мүмкүнчүлүгү чектелген балдары бар, Ассоциациянын 9 кызматкерлери жана активдүү мүчөлөрү катышышты.

"Окуулар башталаар алдында, долбоорлор - деген эмне экенин, билгим келген, -деп белгиледи Ассоциациянын төрайымынын орунбасары - Роза Серкибаева. – Тренингден кийин мен, көйгөйлөрдү кантип туура аныкташты жана өзүбүз каалаган жыйынтыкка жетиш үчүн, чечимдерди кандай аткаруу керектигин биле алдым". Ал, бардык катышуучулардын көпчүлүгүндөй эле, ушул сыяктуу темадагы окуулардан өткөн эмес. Тренингдин жыйынтыгынан болуп, катышуучулардын долбоорлорду (проекттерди) иштеп чыгуу жана долбоордук табыштамаларды туура толтуруу боюнча билиминин жана шыктыгынын өскөндүгү болуп калды. Тренинг бүткөндөн кийин катышуучулардын көпчүлүгү, майыптыгы бар балдардын жана алардын ата-энелеринин көйгөйлөрүн чечүүгө багытталган,долбоорлорду жазууну көздөштү. Тренинг, Ассоциациянын институциялык өнүгүшүнүн бир бөлүгү болуп эсептелет жана ХелсПром шериктештеринин уюштуруу потенциалын күчөтүүгө багытталган.

"Биг Лотери Фондунун каржылык жардамы менен ХелсПром долбоорунун (проект) алкагында дайыма окуп, үйрөнүп туруунун аркасында, биз, натыйжалуу, таасирдүү жана туруктуу уюмдардан болобуз деп ишенебиз жана ага, мүмкүнчүлүгү чектелген балдардын ата-энелерин да тартуу менен бирге, жаңы долбоорлорду иштеп чыгуу жана аны турмушка ашыруу аркылуу жетебиз," – деп, Майып балдардын Ата-энелеринин Ассоциациясынын төрайымы, Тамара Дыйканбаева белгилеп өттү.

Парламент депутатынын, өлкөбүздүн жаратылышы көрсөтүлгөн жарнак учурунда, аны социалдык көрмө тасмалар менен алмаштыруу боюнча сунушу

Кыргызстан парламентинин депутаты Галина Куликова, мамлекеттик телеканалдагы, өлкөбүздүн жаратылышы көрсөтүлгөн анча чоң эмес жарнак блоктору учурунда, аны социалдык көрмө тасмалар менен алмаштырууну сунуштады.

Ал, көрсөтүлө турган социалдык тасмалар “ден соолукту чыңдоо, саламаттыкты сактоону пропагандалоо, туугандар ортосундагы үйлөнүүлөрдүн зыяндыгы жөнүндө, жолдо жүрүүнүн эрежесин сактоо өтө керектиги тууралуу жана башкалар жөнүндөгү темада болсо “ -деп белгиледи, Бул ой, ага кече күнкү отурум учурунда, калкты изилдегендеги, бала жана эненин өлүмдүгү, өлүм менен бүткөн жол кырсыктары, АИВ/КИДС (ВИЧ/СПИД)ден өлгөндөр боюнча берилген сандар айтылгандан кийин келип чыккандыгын айтты.

Булагы: МА" 24.kg", 12.06.08

Үй-бүлөлүк кодекске баланын укугу жана ата-энелердин милдеттери жөнүндө жоболор киргизилди

"КР Үй-бүлөлүк кодексине өзгөртүүлөр жана кошумчалар киргизүү жөнүндө" Мыйзамына кол коюлду. Кыргыз Республикасынын Президенти Курманбек Бакиев “КР Үй-бүлөлүк кодексине өзгөртүүлөр жана кошумчалар киргизүү жөнүндө” КР Мыйзамына кол койду. КР Президентинин пресс-кызматы билдиргендей, кол коюлган Мыйзамга ылайык, Үй-бүлөлүк кодексин жоболору балдар жөнүндө, ата-энелеринин укуктары жана милдеттери жөнүндө, ата-энелердин камкордугусуз, кароосуз калган бала жана балдардын укуктарын коргоо жөнүндө, кам көрүүчүлөр (опекундар) жөнүндө беренелери такталды, ошондой эле редакциялык мүнөздө оңдоолор киргизилди.

Кыргызстан мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын укугун коргоо жөнүндөгү мыйзамдарды кабыл алууну создукуруп жатат

"Тең укуктар жана мүмкүнчүлүктөр үчүн" коалиция мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын укуктарын коргоо жөнүндө мыйзамды кабыл алууну тездетүү жөнүндө мамлекет башчыларынан жана Кыргызстандагы майыптардын укугу жөнүндөгү Эл аралык Конвенцияны ратификациялоону суранып жатат. "Жаш майыптардын кыймылы" АОНун төрагасы, Мирбек Асангариевдин айтуусу боюнча, "Тең укуктар жана мүмкүнчүлүктөр үчүн" коалициясы быйылкы жылы, Кыргызстандагы майыптардын укугу жөнүндөгү Эл аралык Конвенцияны алга жылдырып, элге жеткирүү максатында түзүлгөн.

Бизде конвенцияны иштеп чыгуу бир нече жылга создукурулууда, ал эми дүйнө жүзү боюнча 129 өлкөдө ага кол коюлган жана 27 өлкөдө ратификацияланган. Ошол эле учурда, кыргыз өкмөтү, Кыргызстанда экономикалык кыйынчылыктарга байланыштуу конвенцияны кабыл ала албайбыз деп, өз айткандарынан кайтпай жатат. "Биз процесстин создукурулушуна каршыбыз. Биз 17 жылдан бери эгемендүү өлкөдө жашап жатабыз, бирок мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын укуктары аткарылбай жатат", – деп, ал тынчсызданды. М.Асангариевдин маалыматы боюнча, Кыргызстанда 120 миңдей мүмкүнчүлүгү чектелген жарандар жашайт, анын ичинен 29 миңи – Бишкекте. Мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын негизги көйгөйлөрүнүн бири архитектуралык инфраструктуранын оңтойсуздугу, пайдаланууга ыңгайсыздыгы, пандустардын жоктугу, билим алууга мүмкүнчүлүктүн жоктугунда, жумуштун, турак-жайдын жоктугу болуп эсептелет.

"Кыргызстандын аймактарындагы майып–балдардын 80 пайызынан көбү билим алышпайт", - деп билдирди Гульмира Казакунова. Анын айтуусу боюнча, коомдогу стереотиптүү ой-жүгүртүүлөр, эски көз-

караштар жана жасалма тоскоолдуктар мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын жашоосуна бир топ кыйынчылыктарды алып келет." Аймактарда ал кыйынчылыктар абдан байкалат. Эгер мүмкүнчүлүгү чектелген жарандар үчүн борбор калаабызда кээ-бир имараттарда пандустар курулуп, алардын жашоосуна анча мынча шарттар түзүлсө, айыл жергесинде ыңгайлаштырылган эч кандай шарттар жок. Билим алуу жөнүндө сөз болуусу да мүмкүн эмес. Көпчүлүк мектептер, мындай балдарды окутууга болбойт деген ойду бетине кармап алып, ошого шилтеп коюшат, бирок окутууга, үйрөтүүгө болбогон балдар болбойт. Ал эмес биз эксперимент жасап көрдүк. Биздин реабилитациялык борбордон 11 майып-баланы окууга алып, аларды мектепке даярдадык, Бирок окуу жылы башталганда аларды кайрадан кабыл алуудан баш тартышты. Бул, балдардын укугун бузгандык болот", - деп, белгиледи Гульмира Казакунова, 24.kg. билдирүүсү.
Булагы: tazar.kg, 22.09.08

Кыргызстанда үй-бүлөнү жана балдарды колдоочу 55 бөлүмдөр ачылат

Кыргызстан президентинин жакындагы" КР дагы балдарды коргоо жана колдоо жөнүндөгү" жарлыгына ылайык республиканын калк отурушкан 55 пунктунда атайын бөлүмдөр ачылат. Бүгүн, бул жөнүндө балдарды коргоо боюнча департаментинин КР физикалык маданият жана спорт боюнча, жаштар иши жана балдарды коргоо боюнча Мамлекеттик агенттигинин деректери Толкун Бекбулатова пресс-конференцияда айтып өттү. Анын оюу боюнча, эгер мындай бөлүмдөр жок дегенде айылдардын 30 пайызында ачыла турган болсо, иш ордунан жылаарын билдирди. КР президентинин жарлыгынын натыйжасында республикабызда акырындан балдар үйлөрүн жана интернаттарын жоюу мүмкүнчүлүктөрү пайда болгонун билдирди. Алардын ордун фостердик үйлөр же үй-бүлөлүк типтердеги үйлөр ээлеш керектигин айтты.

Азыркы учурда, саламаттык сактоо, билим жана илим, ошондой эле эмгек жана социалдык өнүгүү министрликтердин карамактарында 35 балдар үйлөрү жана интернаттар бар, атайындар да анын ичине кирет. Ал жактарда беш миңден ашык жетим- балдар турушат. Бир күндө бир баланын багуусуна мамлекет тарабынан 247 сом, анын ичинен 26-27 сом тамак-ашына бөлүнүп берилет.

Балдар үйлөрүн текшерүү учурунда, деп айтат Толкун Бекбулатова, муздаткычтарда эт жана белогу бар азык –түлүктөр жоктугун көрдүк, ал эми балдарды жашылчалар менен тамактандырышат экен." Жакында Беловодск айылындагы атайын ПТУ га бардык, ал жакта 14 өспүрүм балдар тарбияланышат, түшкү тамак учурунда аларды куурланган кесме, чай жана нан бергенин көрдүк. Балдар жыныстык жактан жетилип жаткан учурда чоң кишиден да эки эсе көп тамак берилиши керек эле го", - деп, ал айтты.

Азыркы учурда Кыргызстанда 2,1 миллиондон ашык балдар бар, ал республика калкынын 42 пайызын түзөт. Булагы: МА" 24.kg", 4.09.08

Японияга жана Пакистанга окуу боюнча ишсапар

2008 –жылдын 4 июлунан баштап 3 августуна чейин, өлкөбүздүн ар кайсы аймактарындагы ӨЭУ (НПО) мүмкүнчүлүгү чектелген жарандар уюмдарынын үч өкүлдөрүнө - Укей Мураталиевага (Бишкек), Гульмира Казакуновага (Каракол) жана Александр Дубинге (Токмок) окууга баруу мүмкүнчүлүгү пайда болду. Ал программа Японияда, ошондой эле Пакистанда өттү. Окуулар, Кыргыз Республикасындагы Эл аралык Япон кызматташтык агенттиги тарабынан (JICA) уюштурулган. Бизге, өлкөлөр арасында тажрыйба менен алмашууга мүмкүнчүлүк түзүп бергендери үчүн чоң ыраачылыгызды билдиребиз, бул бизге гана эмес, Кыргызстандагы бардык МЧ жарандарга керек, зарыл.

Мен, Күн Чыгыш өлкөсүндө окууга бараарымды билгенде, абдан чоң кубанычта болдум. Бул программанын максаты – БА да ӨЭУ нун (НПО) тармактарын түзүү. Бул биздин аталган өлкөлөргө биринчи жолу барышыбыз болот, аз эле мөөнөттүн ичинде жетишээрлик көп МЧ жарандардын уюмдарына барып жолугуштук, алардын бири (DPI) Мүмкүнчүлүгү Чектелген Жарандардын Улуттук Ассамблеясы; бир нече Көз каранды эмес Жашоо Борборлоруна бардык; алардын иштөө методдору менен таанышып, тажрыйбалары менен алмаштык. Айтылган өлкөлөргө баруубуздун дагы бир негизги миссиясы, – бул боло турган СИДИШОД семинары, ал үстүбүздөгү жылдын октябрь айында өтөт, ага майыптыгы бар жарандардын уюмдарынын өкүлдөрү жана чет

өлкөлөрдүн жана Борбордук-Азия өлкөлөрүнүн өкмөттөрүнүн өкүлдөрү чакырылат. Япондук көз каранды эмес жашоо Борборлор Кеңешинин өкүлү, Наканиси Сан бөлүшкөн тажрыйба, ошондой эле, Майлстоундан алынган тажрыйбалар, семинарга абдан жакшы, жогорку деңгээлде даярдык көрүүгө жардам берээрине ишенебиз. Албетте, окуу учурунда бардык алган билимибизди тренинг, тегерек үстөл өткөрүү аркылуу элге жайылтууну пландаштырдык. Биздин окуу адистешүү мезгилинде алган билимибизди, тажрыйбаларыбызды элге жайылтуу аракеттерибиз жана умтулуубуз текке кетпей, биз тоскоолсуз жашоо шарттарына чогуу жетишебиз деп, мен толук ишенемин.

Укей Мураталиева

Ошто аймактагы биринчи тифлобөлмө ачылды

Кыргыз Республикасынын түштүгүндө эң биринчи тифлобөлмөнүн презентациясы 16 сентябрда болду – көрүү жагынан көйгөйлөрү бар жарандардын, атайын тифложабдыктар менен жабдылган борбору. Бул жабдыктар азиз жарандардын компьютерде иштешине, текстин нускасын түзүүгө, аны оңдоого, жалпакбасма адабияттарды окууга, жөнөкөй тексттерди Брайлга которууга, ар түрдүү маалымат базалары менен, электрондук маалыматтар жана Интернет менен иштөөгө толук мүмкүнчүлүк түзүп берет.

Мүмкүнчүлүгү чектелген жарандарды социалдык ыңгайлашуусуна (адаптация) жардам көрсөтүү максатында, БЕАФ (ФЕЦА) "Тең мүмкүнчүлүктөр китепканасы" долбоорунун алкагында, "Благодать" КФ тарабынан ишке ашыруу менен Борбор ачылды. "Майып жарандардын маалыматтарды тең алууга болгон укуктарын ишке ашырууга жардам көрсөтүү, биздин иш аракеттерибиздин негизги максаты болуп эсептелет, -деп, белгиледи Рахат Шакирова, "Благодать" ККФнун төрайымы. – Биз, Ош шаарынын мэри Жумадыл Исаковго, бул көйгөйгө көңүл бурганына жана көмөк көрсөткөнүнө чоң ыраазычылыгыбызды билдиребиз. Шаардын мэринин жардамы менен, балдар реабилитациялык борбордун имаратында ижара негизинде тифлобөлмөлөрдү уюштуруу үчүн, жай бөлүнүп берилди. Өз учурунда, биздин фонддун кызматкерлеринин күчү менен өзүбүз бөлүнүп берилген бөлмөлөргө оңдоо иштерин жүргүздүк".

Тифлобөлмөлөргө жабдыктар, Эл аралык өнүгүү Агенттиги (USAID) АКШ берген каражаттардын эсебинен сатылып алынды. Алсак, Борбор үчүн Брайл дисплеи (Брайлдык саптар) Virgo-4 программдык колдоосу менен жана "Китеп сүйүүчү -компакт CD" окуй турган машинасы (Германияда чыккан) сатылып алынды, жалпы баасы 9 790 евро.

Булагы: Борбордук Азия Евразия Фондду

Майыптыгы бар өспүрүмдөрдүн профессионалдык шыкка үйрөнүүсү

"Жылмаюу" (Улыбка) Коомдук Фонддунда мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды компьютердик билим, тигүү иштери жана кулинария сыяктуу профессионалдык шыкка үйрөткөн окуулар башталды жана ошондой эле, социалдык укуктар боюнча 6 тренинг өткөрүлөт. Долбоордун алкагында, Ош шаарында жана Ош облустарында мүмкүнчүлүгү чектелген 52 балдар жана өспүрүмдөр окуп, үйрөнүшөт. Окуган балдардын 12% пайызы жумушка орноштурулат.

Бул долбоор социалдык жоопкерчилик, социалдык шериктештик жана социалдык көмөк көрсөтүү принциптерин өнүктүрүүгө багытталган, качан гана коомчулук, коомдук институттар, жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу бизнестер жана органдар тарабынан консолидацияланса жана коомдун социалдык аз камсыз болгон катмарларынын себептүү көйгөйлөрүн чечүүгө түздөн-түз бүт күчтөрүн жумшашса ишке ашат. "Социалдык-экономикалык шериктештик жана жоопкерчилик принциптерин өнүктүрүү, бул майып өспүрүмдөрдүн өнүгүү жана социалдашуу көйгөйлөрүнө жардамдашуунун альтернативдүү куралы" долбоору, сентябрь айында Канадалык фонддунун жардамы менен жүргүзүлгөн жана "Азия –Старт" Окуу Борборунун шериктештиги менен ишке ашырылууда.

Булагы: "Улыбка" КФ

Чуй облустук мүмкүнчүлүгү чектелген балдардын жана өспүрүмдөрдүн “Максат” реабилитациялык Борбору

"Максат" реабилитациялык Борбору 2000 жылы ачылган жана мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды жана өспүрүмдөрдү кабыл алат." Максат" Саламаттык сактоо Министерлигинин ведомстволук мекемеси болот жана ошондуктан бардык тейлөөлөр акысыз көрсөтүлөт. 2004-жылдан баштап Борбор КРдагы Кыргыз – Швед долбоорунун " Балдар менен социалдык жактан окутуу /өнүктүрүү иштери" тобокел тобу алкагында иштейт, ошол эле учурда Борбордун системасы өзгөрүүдө. Борбордо: социалдык, педагогикалык жана психологиялык иштер бөлүмдөрү; медициналык бөлүмү; дарттапма жана реабилитациялык программалар бөлүмү; инновациялык методдорду жана технологияларды окутуу бөлүмдөрү иштейт. Борбордун негизги

маселелеринен болуп, балдарга жана өспүрүмдөргө жогорку квалификациядагы медициналык, социалдык и психологиялык-педагогикалык жардам көрсөтүү ошондой эле алардын үй-бүлөсүнө, мүмкүнчүлүгү чектелген балдар менен иштешкен адистерге консультативдик–методикалык жардам көрсөтүү болуп эсептелет. Дайыма, бейтапкана жана оорукананын атайын жолдомосу менен 16 жашка чейинки балдарды жана өспүрүмдөрдү үч айлык курстарга кабыл алышат. Кээ бир учурларда, балдар менен кошо алардын апаларын дагы кабыл алышат. Балдардын реабилитациялык борбору боюнча бардык суроолор менен төмөндөгү дарекке кайрылсаңыздар болот: тел. 0312 699049; дарек: Чуй облусу, Аламүдүн району, Дачный айылы, Ленина көчөсү № 14.

Бишкек көчөлөрүндөгү тосмолорду бузуучулар

Кыргызстандын борборунун көптөгөн жашоочулары биринчи жолу мурун болуп көрбөгөндөй "Социалдык экспертизалар" акциясынын күбөлөрүнөн болуп калышты, аны " Жаш майыптардын кыймылы" аттуу коомдук бирикме жүргүздү. Катышуучулар бир нече кароо-сынактарды өткөрдү, натыйжада, кайсы имараттарга майыптар башка бирөөнүн жардамы менен гана кире алат, кайсы имараттарга кире албагандыгы ачык болуп калды. Аларга, майыптар, же мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын жашоосу үчүн шаар канчалык ыңгайлашкан, же ыңгайсыз экендигине баа берүү керек эле.

Акциянын катышуучулары, майып болуу кандай болот экендигин өз керт башы аркылуу түшүнүү үчүн, дени сак адамдарга майыптар арабасына түшүп алып жол жүрүүнү сунуш кылышты. Мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын ордунда болуудан коркпогон, 4 демилгелүү жуптар тандалып алынды.

Катышуучуларга, Гапар Айтиев атындагы Улуттук көркөм-сүрөттөр чыгармачылыгынын музейинин кире беришиндеги бардык тепкичтерден өтүүгө туура келди, ошондой эле маршруттук таксини токтотуп, ага отурууга аракет кылуу керек эле. Катышуучулар, эңсеген кире бериштеги эшикке жетүүгө аракет жасашты, бирок бул, бардыгынын эле колунан келе берген жок. "Эң кыйыны – тепкичтен көтөрүлүү болду: Менин жанымда жардамчы болгонуна карабастан, менин коркконум, ар бир мүнөттө жыгылып, кулап кетчүдөй болгонумда", - деп, жеңген жуптар өз ойлору менен бөлүшүп өттү. Кийинки сынак учурунда, айдоочулардын көпчүлүгү токтобой өтүп жатышты. Акырында бир гана маршруттук такси токтоду, бирок, маршруттук таксиге биринчи катышуучуну көтөрүп отургузуу үчүн экинчи катышуучуга көпкө чейин кыйналууга туура келди, анткени майыптык араба менен маршруттук таксиге отурууга түк мүмкүн эмес болуп чыкты. Кароо-сынак бүткөндөн кийин - өздөрүн тобокелге салып жолдун ортосуна чейин чыгып тосконго туура келгендиги жөнүндө- Паризат, сынактын катышуучусу – айтып өттү, анткени аларга эч ким токтогусу келген жок. "Эми мен түшүндүм, маршруттук таксилер жөн гана майыптар үчүн ыңгайлашкан эмес", - деп, кыз өкүнүү менен кошумчалады.

"Шаарда жүрүү канчалык кыйын экендигин өзүм аркылуу сезгенден кийин гана, мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын көйгөйлөрүн терең карай баштадым. Жакында биз Сокулук районунун муктаж жашоочуларына 20 араба бердик. Бирок азыр, араба берип коюп жардам берүү аздык кылаарын, ал үчүн шаардын инфраструктурасын мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын муктаждыктарын эске алуу менен жакшыртуу керектигин, зарыл экендигин эми гана билдим: үйлөрдү, имараттарды пандустары, подъезддери менен куруу керек. Жакынкы араларда мэрия бизди жаңы муниципалдык автобустар менен камсыз кылаарын ишендирди. Мүмкүнчүлүгү чектелген жарандар үчүн дагы шарттарды эскерип, бийликтер көңүл бурат деп ойлойбуз, ошондой эле айдоочулар менен мындай жарандарга аяр мамиле жасоо жөнүндө нускама өткөрүшөөрүнө ишенебиз," – деп кошумчалады дунгандардын Ассоциациясынын президенти, Рахим Халиков.

Кароо–сынактын аягында, катышуучуларга ардак грамоталар жана башка көптөгөн сыйлыктар тапшырылды. Калыстар тобунун мүчөсү, КР Эмгек жана социалдык өнүгүү Министрлигинин өкүлү Бурул Суюналиева, сыйлыктарды тапшырып жатып, мындай акциялар өтө керек экендиги белгилеп өттү. "Булар мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын бардык көйгөйлөрү жөнүндө коомчулукка жеткирип, көрсөтүп турат", - деп, белгиледи ал. Бишкек шаардык мэриянын өкүлү Эрик Куликеевдин сөзү боюнча, бүгүнкү жолугушуу учурунда айтылган көйгөйлөрдүн баары чындыгында бар." Алар, акырындык менен жоюла, чечиле башталаарына мен ишенем", - деп айтты ал..

Булагы: МА" 24.kg", Айзада Кутуева, 15.09.2008

Өзбекстанда майыптардын мүмкүнчүлүктөрүн эске албай туруп имараттарды курууга тыюу салынды

"Өзбекистан Республикасынын майыптарын социалдык жактан коргоо жөнүндө" ӨР мыйзамы, ушул жылдын 12 июлунда, жаңы редакцияда күчүнө кирди. Жаңы оңдоолорго ылайык, имараттарды, курууларды жана алардын комплекстерин долбоорлоого жана курууга, ошондой эле транспорттук каражаттарды иштеп чыгууга жана өндүрүүгө, массалык байланыштар жана маалыматтар каражаттарды колдонууга, ага майыптардын кирүүсүн жана колдонуусун камсыз кылмайынча уруксат жок, жол берилбейт. Муну бузгандарга 70 тен 100 гө чейинки минималдык айлык акы көлөмүндөгү катуу айыптарды (\$1330-\$1900 тегерегиндеги) колдонушат. Мыйзамдын мурунку редакциясында мындай катуу чаралар көрүлгөн эмес. Ошондой эле, юридикалык жарандар мүмкүнчүлүгү чектелген жарандар үчүн (20 кишиден турган штаттык тизимге үч пайыздан аз эмес) жумуш орундарын түзүүгө милдеттүү. Бул шарттарды аткарганандыгы үчүн алар, бул уюмдагы кызматкердин жылдык орто айлык акысы көлөмүндө ар бир түзүлбөгөн жумуш орун үчүн айып төлөөгө милдеттүү.

Булагы: CA-NEWS (UZ), 2008-ж.4 август

Пекиндеги параолимпиялык оюндар

Кытайда 6 сынан 17- сентябрга чейин 2008-Паралимпиада болуп өттү. 148 өлкөлөрдөн майыптыктын ар кандай топтору бар 4200 спортсмендер Оюндардын катышуучуларынан болушту. Паралимпиялык оюндар- майыптар арасындагы спорттук мелдеш болот жана Олимпиялык оюндардын аналогу болуп саналат. Паралимпиада төрт жылда бир Олимпиядан кийин, ошол эле жерде өткөрүлөт. Паралимпиялык оюндардын катышуучулары спорттун 20 дан ашык түрлөрүндө мелдешишет, көпчүлүгү олимпиялык тартипте кайталанат, бирок өзүнчө өзгөчөлүгү бар. Медалдардын саны боюнча биринчи орунду Кытай спортсмендери, экинчи орунду-Улуу британия, ал эми үчүнчү орунду – АКШ спортсмендери, Россия – сегизинчи орунду, Турция – элүүнчү орунду ээлешти.

Бул жылы, Паралимпиялык оюндардын урааны 2008 Олимпияданын ураанын кайталады: "Бир дүйнө, бир максат!"

(Фото: Xinhua)

Булагы: <http://results.beijing2008.cn/WRMP/ENG/INF/GL/95A/GL000000.shtml>

ПРООНдун жаштар үчүн, жаштар жөнүндө фотоконкурсу

"Жаштар жаштардын көз карашы менен" атындагы фотоконкурсту КР ПРООН 15 жаштан 25 жашка чейин жаштар арасында жарыялайт, ал 2008-жылдын 1-декабрына чейин созулат. Кароо-сынакка берилүүчү сүрөттөр, төмөндөгү темадагы аспекти чагылдырылышы керек (бир же бир нече) : жаштар - коом – мамлекет, Кыргызстандын көп улуттуу жаштары, аймактардагы жана борбордогу жаштар, жаштардын билим алуусу, ден-соолугу, жаштардын бош убактысы, жаш үй-бүлөлөрдү куруу, коопсуздугу жана басмырлоосу, жаштардын субмаданияты.

Сыйлыктар: биринчи сыйлык - \$ 300, экинчи сыйлык - \$ 200, үчүнчү сыйлык - \$ 150 (эки сыйлык), кызыктыруучу сыйлык - \$ 100 (эки сыйлык). Кароо-сынакка келген иштердин бардыгы, конкурска бекитилген конвертке салынып, " конкурс" деген белгиси менен 2008-жылдын 1- декабры саат 17:00го чейин Бишкек ш. Чуй проспектиси 160, ООН үйү дарегине келиши керек. Так маалымат алуу үчүн, кийинки дарекке кайрылгыла т. 0(312) 611-211 (кош. 131). Кайратбек Мурзакимов конкурстун координатору. Конкурсстун жыйынтыгы 2008-жылдын 10- декабрынан кийин айтылат.

Гранттар

Abilis фондду

ABILIS фондду, майыптыктын ар кандай түрү жана даражасы бар жарандар аркылуу, 1998-жылы Финляндияда түзүлгөн. ABILIS кедей өлкөлөрдүн (өнүгүп келе жаткан өлкөлөр) мүмкүнчүлүгү чектелген жарандарынын ишкердигине берилет.

ABILIS фондду мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын демилгелеринен чыккан долбоорлорго 500 дөн 10.000 еврого чейинки аз көлөмдөгү гранттарды берет. Бул бир жолку гранттар жаңы долбоорлорго. Биз, буту-колу баспай калган, көрүүсү, угуусу жана башка майыптыгы бар жарандардын уюмдарына колдоо көрсөтөбүз. Ошондой эле, Abilis мүмкүнчүлүгү чектелген майып-балдары бар ата-энелердин уюмдарына жардам берет.

Абилис Фонддун өкүлдөрү Казакстанда, Алма-Ата шаардык майыптар уюму болуп эсептелет, ал жерден толук маалымат ала аласыздар. Дареги: Казакстан Республикасы 050010, Алма-Ата ш. Кунаев көч 122, 102 -оф.. Тел. (3272) 61-28-23 тел./факс 61-67-68, e-mail: agoi@ok.kz. Жетекчиси АГОИ Аманбаев Али. Грант алуу боюнча шарттар жөнүндө так маалыматты кийинки даректен аласыздар <http://www.abilis.fi/index.php?lang=6&main=3&level=1>